

Benvinguts a EXGAE

Roger Bernat, El Mundo, 1 de juny del 2008.

El mes de maig es va constituir l'Exgae, una assessoria recolzada per més de 8000 persones que lluita contra la corrent privatitzadora de la cultura i dels drets d'autor. Grups de comerciants i artistes estan darrera d'un projecte que vol recuperar la cultura com a espai d'intercanvi d'idees.

L'any 1886 es signa el Conveni de Berna que actualment ha ratificat la immensa majoria dels països. En aquest Conveni es protegeixen les obres literàries, científiques i artístiques, s'exhimeix d'haver de emplenar qualsevol formalitat perquè aquesta protecció sigui efectiva i se li dóna un plaç *post mortem auctoris* d'entre 50 i 70 anys. El Conveni de Berna inclou els drets morals pels quals un autor pot reclamar l'autoria de la seva obra i pot oposar-se a la modificació de la mateixa. L'autor també té el dret a ser consultat quan algú vulgui traduir l'obra, interpretar-la en públic, reproduir-la o distribuir-la. Aquests drets estan reconeguts desde 1886 i han estat actualitzats en diverses ocasions fins que el 28 de setembre de 1979 es van signar les últimes esmenes.

Aquest tractat internacional que Espanya també va ratificar reconeix que l'autor és l'únic depositari del drets morals i d'explotació de la seva obra sense necessitat que ningú els hi hagi de reconeixer o gestionar.

D'altra banda, a finals del segle XIX, un grup d'autors dramàtics entre els que hi ha Arniches i els germans Álvarez Quintero, per protegir-se del tracte abusiu dels empresaris i intermediaris, funda la *Sociedad de Autores* que és l'antecessora de la més formalitzada i vertical *Sociedad General de Autores de España* (SGAE) que s'instaura l'any 1941 i que l'any 1995, amb el nom de *Sociedad General de Autores y Editores*, es refunda incloent l'empresariat del qual els autors de finals del XIX havien intentat protegir-se.

L'Sgae s'encarrega principalment de la gestió dels drets d'explotació dels autors manllevant part dels drets que el mateix Conveni de Berna els atorga. Pel fet de ser soci de l'Sgae –jo en sóc– un autor no pot deixar que la seva obra sigui reproduïda, distribuïda o interpretada com vulgui sino que ho ha de fer seguint una interpretació de la propietat restrictiva i empobridora. L'Sgae s'alínia d'aquesta manera amb el corrent neoliberal que durant els anys 90 va emprendre la croada de privatitzar tot allò que fins llavors havia estat patrimoni de la humanitat. Els recursos naturals, els avenços científics o el *software* havien d'esdevenir patrimoni d'uns pocs sota l'amenaça del caos si seguien essent gestionats per la comunitat.

En aquest sentit l'Sgae prenia posicions perilloses per al propi desenvolupament de les arts. La informació és un bé que no pot restringir-se a les lleis de la propietat i cada autor ha de poder decidir si vol compartir allò que ha creat sent conscient que tota obra és fruit de sabers anteriors. Seguint aquesta inquietud, un grup d'advocats funda l'any 2001 als EEUU *Creative*

Commons, una organització que lluita per limitar les barreres legals que frenen la creativitat. Aquesta organització que treballa en més de 70 països redacta llicències legals perquè els autors delimitin el grau de propietat que volen mantenir amb la seva obra.

En aquesta mateixa corrent està la recentment fundada EXGAE, una assessoria “especialitzada en lliurar als ciutadans dels abusos de la SGAE i altres entitats de gestió”. Aquesta assessoria ha estat possible gràcies al treball conjunt d’associacions de comerciants (APEMIT, VACHE,..) i d’artistes (AAE, Taller de Músics,..) que representen més de 8000 persones que lluiten per fer circular la cultura de manera més lliure.

Això no vol dir que s’eliminin els drets d’autor –que d’altra banda estan legitimats des del 1886- sino que a partir d’ara els autors ho tindran més fàcil per compartir la seva obra i decidir quina mena de rèdits patrimonials en volen rebre sense que els intermediaris s’atorguin drets que haurien de ser tan inalienables com la pròpia obra.